

**МОНІТОРИНГ ОЦІНЮВАННЯ ЗДОБУВАЧАМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ
АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ ЗА ОСВІТНЬО-
ПРОФЕСІЙНОЮ ПРОГРАМОЮ «Агроінженерія»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти**

Мета дослідження – вивчення думок здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти щодо стану академічної доброчесності при навчанні за освітньо-професійною програмою «Агроінженерія».

Метод дослідження – анонімне електронне анкетування за спеціально розробленим інструментарієм (*Google Форм*), розміщеним на офіційному web-сайті Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного (ТДАТУ) за адресою <http://www.tsatu.edu.ua/vnutrishnja-systema-zabezpechennja-jakosti-vyschoji-osvity/onlajn-opytuvannja-stejkhoderiv-schodo-jakosti-osvity/>.

Цільова аудиторія – здобувачі вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Агроінженерія» ТДАТУ (респонденти).

Опитування респондентів було проведено **в 1 семестрі 2023-2024 навч. року** за анкетною: «Академічна доброчесність». Процедури, види та форми оцінювання повністю відповідають [Положенню про опитування учасників освітнього процесу в ТДАТУ](#).

Респондентам було запропоновано відповісти на одинадцять питань, що оцінювали: якість освіти, рівень корупції в університеті, недоброчесність в процесі навчання та вивчення дисциплін, навчальне навантаження; ПІБ викладачів, що є взірцем доброчесності. За результатами проведення анкетування керівництво ТДАТУ, факультету (інституту), кафедри може застосовувати різні форми адміністративного впливу та вживання корегувальних дій відповідно до [Положення про академічну доброчесність в ТДАТУ](#).

Всього опитані **158 респондентів** (здобувачів ступеня вищої освіти «Бакалавр», крім 1 курсу), що склало **51%** від загальної кількості здобувачів за цією освітньою програмою. Розподіл респондентів за курсами навчання наведено на рисунку 1. *Результати було опрацьовано за допомогою програмного забезпечення Microsoft Excel (з допустимою похибкою вимірювання 0,1%).*

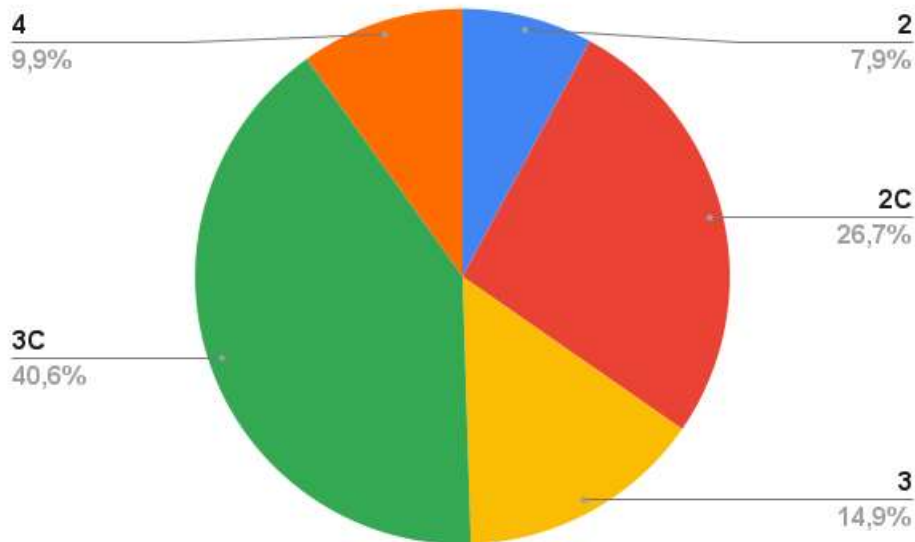

Рисунок 1 – Розподіл респондентів за курсами навчання

1. Здобувачам було запропоновано оцінити *якість освіти, яку вони отримують в ТДАТУ* за наступною шкалою (рівні): дуже низька; загалом низька; середня; загалом достатньо висока; дуже висока. Результати опрацювання відповідей респондентів наведені на рисунку 2.

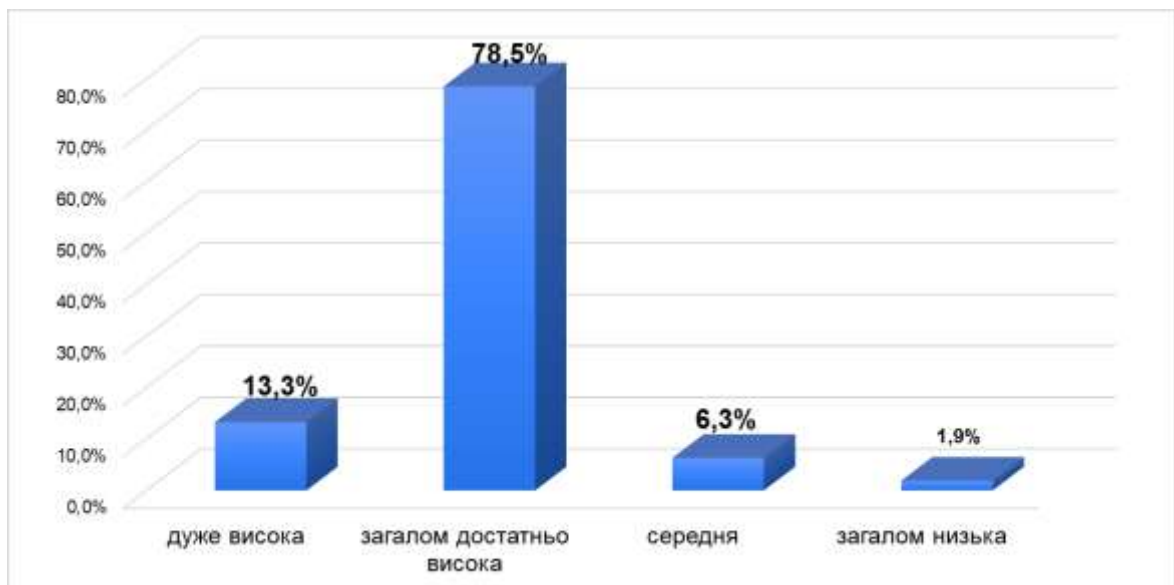

Рисунок 2 - Оцінювання якості освіти в ТДАТУ здобувачами вищої освіти (у відсотках)

З аналізу рисунку 2 не важко пересвідчитися у високій оцінці якості освіти в ТДАТУ, а саме рівні «дуже висока» 13,3% та «загалом достатньо висока» 78,5%.

2. Здобувачам вищої освіти було запропоновано *оцінити корупцію в університеті* за наступною шкалою: ні, не стосуються зовсім; частково стосуються, але часто викладачів провокують самі здобувачі; стосуються частково, і "ініціатива" належить

деяким викладачам; корупція у нас масове явище, у якому задіяні усі - і здобувачі, і викладачі. Результати опрацювання відповідей респондентів наведені на рисунку 3.

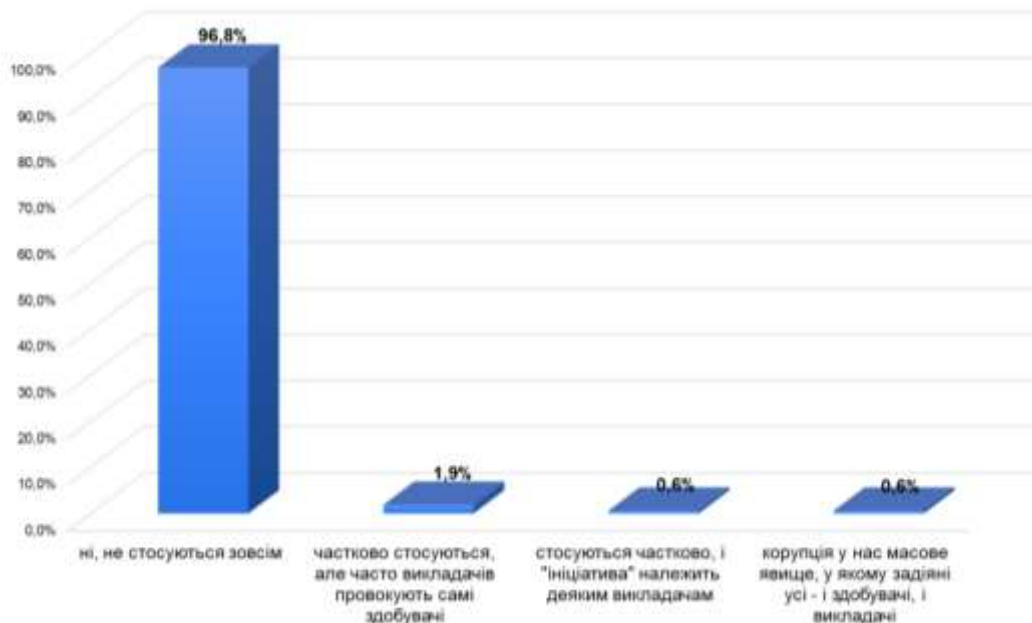

Рисунок 3 - Оцінювання здобувачами вищої освіти рівня корупції в університеті (у відсотках)

Аналіз рисунку 3 свідчить про низький рівень корупції в ТДАТУ, а саме респонденти відповіли 96,8% «ні, не стосуються зовсім». Дали відповідь «частково стосуються, але часто викладачів провокують самі здобувачі» 1,9% респондентів.

3. Здобувачам вищої освіти було запропоновано відповісти на питання: «*Чи доводилось Вам під час навчання в ТДАТУ особисто робити наступне...?*». Варіанти відповідей були наступні - *часто, рідко, ніколи*:

- купувати навчальні матеріали кафедри;
  - купувати реферат;
  - купувати курсову роботу (проєкт);
  - платити гроші за оцінку;
  - надавати платні послуги з проходження тестування на освітньому порталі;
  - готувати шпаргалки для складання ПМК, екзаменів;
  - списувати з власних конспектів на контрольних заходах;
  - завантажувати матеріали з Інтернету, компіювати і здавати як власні;
  - замовляти платні послуги з проходження тестування на освітньому порталі.
- Результати опрацювання відповідей респондентів наведені на рисунку 4.

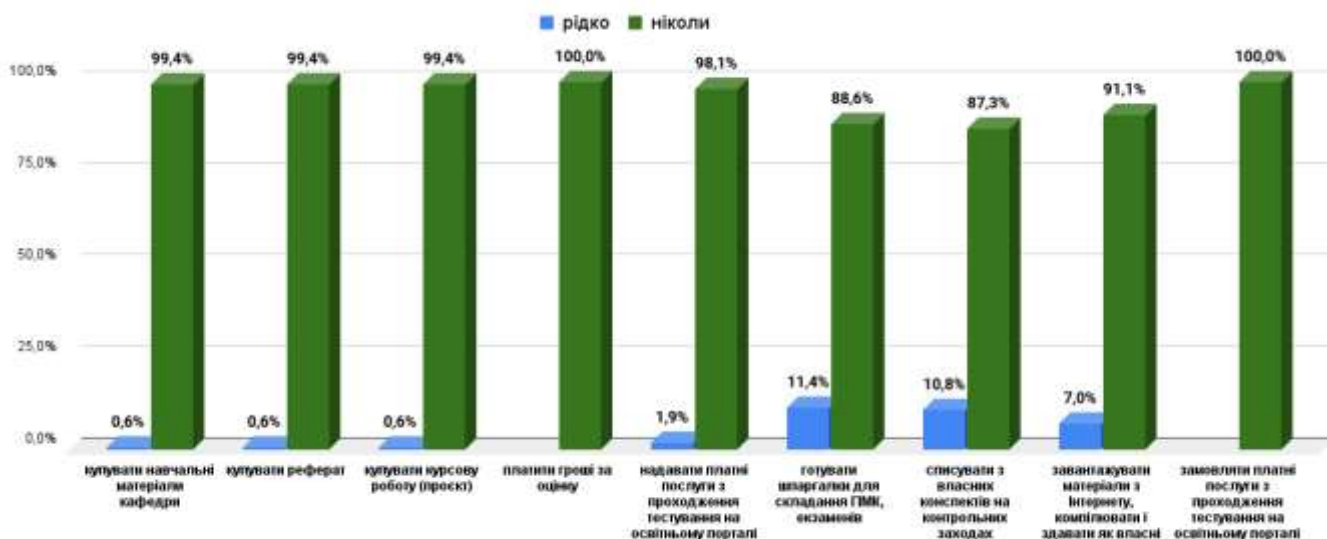

Рисунок 4 - Оцінювання здобувачами вищої освіти дій щодо питань недоброочесності в університеті (у відсотках)

Аналіз відповідей показує, що в середньому 95,9% респондентів перелічених дій щодо питань недоброочесності в університеті не робили. Респонденти вказали, що «рідко»: готували шпаргалки для складання ПМК, екзаменів (11,4%); списували з власних конспектів на контрольних заходах (10,8%); завантажували матеріали з Інтернету, компілювали і здавали як власні (7,0%).

4. В продовженні попереднього питання здобувачам вищої освіти було запропоновано відповісти на питання: «Якщо Ви особисто робили щось з вище переліченого, то з якою метою?». Варіанти відповідей були наступні (кількість відповідей не обмежено):

- для того, щоб отримати потрібну оцінку;
- для того, щоб не здавати лабораторні/ практичні роботи;
- для того, щоб не робити особисто реферат;
- для того, щоб не робити особисто курсову роботу (проект);
- в мене не було вибору, я діяв під тиском вимог викладача;
- для того, щоб не здавати тести з ПМК/екзамену;
- для отримання грошових коштів.

Дали відповідь на це запитання **25 (39,5%)** з **158** респондентів, які відповіли, що робили недоброочесні дії для того, щоб: «отримати потрібну оцінку» - **21** респондент (84%: 2 респ.- 2 курсу, 7 респ. – 3 курсу, 8 респ. – 4 курсу, 2 респ. – 2С курсу і 2 респ. – 3С курсу) та «отримати грошові кошти» – 3 респондента (2 респ. - 3 курсу і 1 респ. – 4 курсу).

5. Здобувачам вищої освіти було запропоновано відповісти на питання: «В який спосіб можна дізнатися про існування можливості «купити» оцінку?». Варіанти відповідей були наступні (кількість відповідей не обмежено):

- від самого викладача
- від старости
- від студентів старших курсів
- від своїх сокурсників
- не володію такою інформацією

Результати опрацювання відповідей респондентів наведені на рисунку 5.

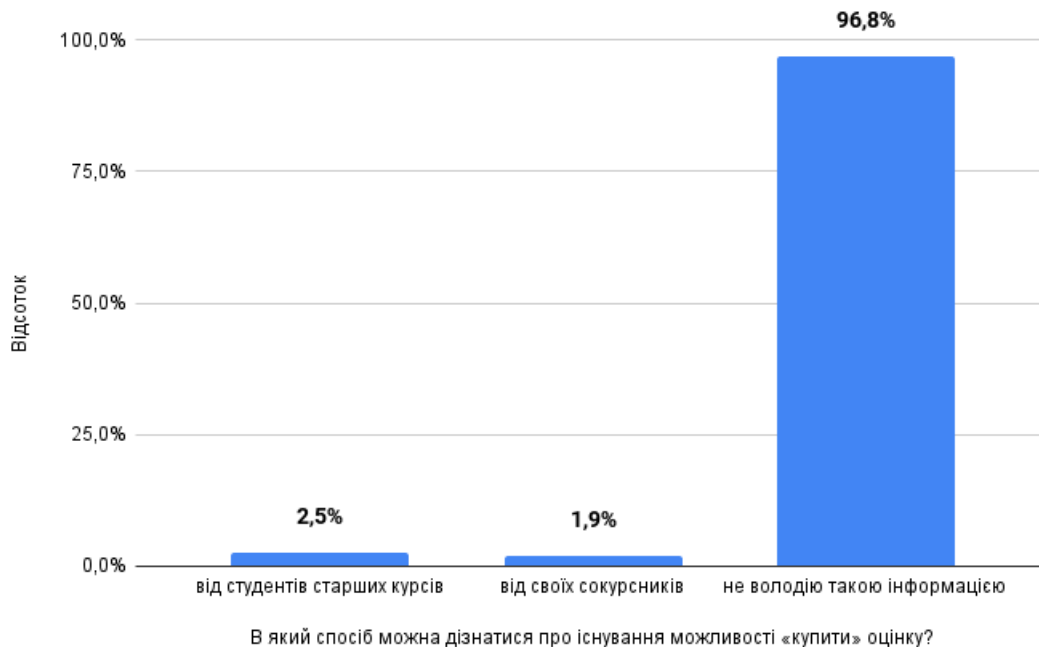

Рисунок 5 - Результати опрацювання відповідей респондентів (у відсотках)

З рисунку 5 видно, що 96,8% здобувачів вищої освіти не володіють інформацією щодо існування можливості «купити» оцінку.

б. Здобувачам вищої освіти було запропоновано відповісти на питання: «Оцініть як часто Вам в минулому навчальному році доводилось зустрічати повтори тем на різних дисциплінах (на шкалі від 1 до 5, де 1 – взагалі не доводилось, 5 – дуже часто)». Результати опрацювання відповідей респондентів наведені на рисунку 6.

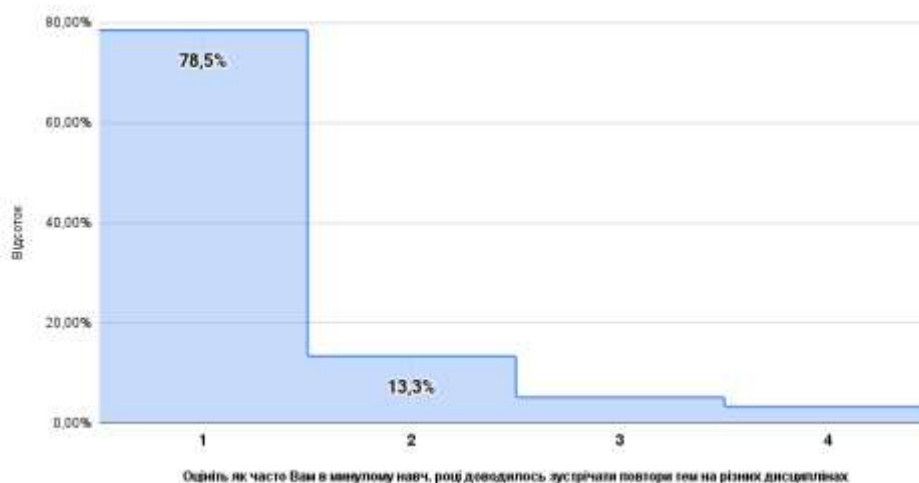

Рисунок 6 - Результати опрацювання відповідей респондентів (у відсотках)

Аналіз рисунку 6 показує, що 78,5% здобувачів вказали, що «взагалі не доводилось» зустрічати повтори тем на різних дисциплінах в минулому навчальному році та 13,3% «скоріш не доводилось».

7. На питання «Чи доводилося Вам в минулому навчальному році писати однакові роботи для різних дисциплін?» респонденти відповіли, що доводилось 2%, не доводилось 89% та важко відповісти 9% (рис. 7).

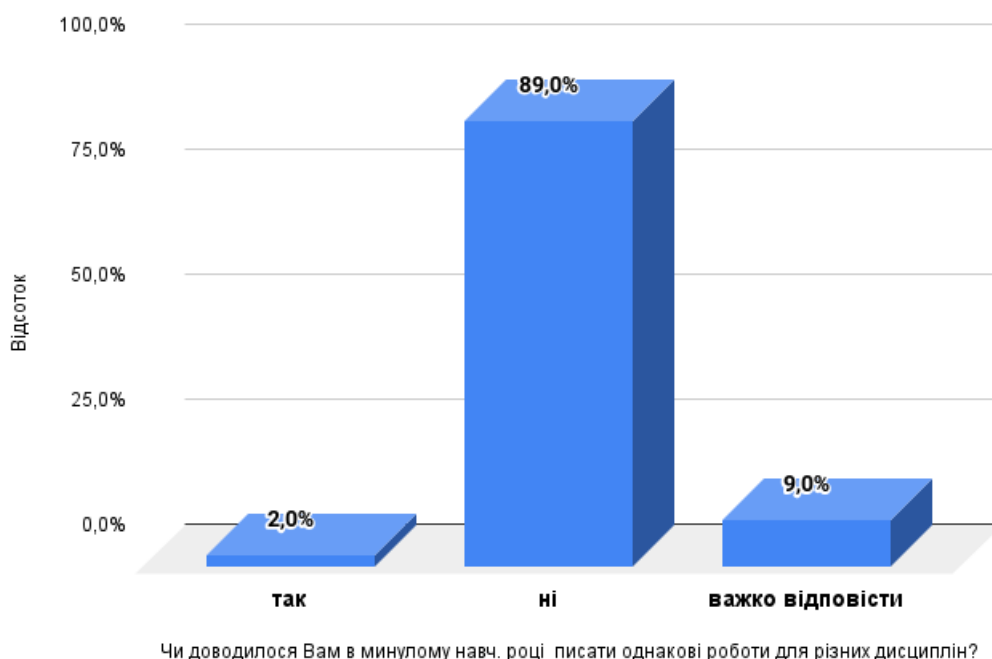

Рисунок 7 - Результати опрацювання відповідей респондентів (у відсотках)

8. На питання «Чи доводилося Вам в минулому навчальному році слухати курс (окремі теми) з академічного письма/академічної доброчесності?» 24% респондентів відповіли, що не доводилось, та 76%, відповідно, «так» (рис. 8).

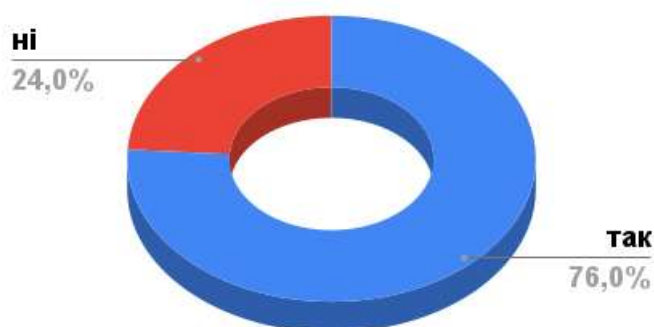

Рисунок 8 - Результати опрацювання відповідей респондентів щодо відвідування курсів з академічного письма/академічної доброчесності (у відсотках)

9. На питання «Як Ви оцінюєте власне навчальне навантаження впродовж цього семестру?» здобувачі вищої освіти всіх курсів навчання відповіли 79,1% як «помірне навантаження» та 11,4 % «скоріш надмірне» (рис. 9).

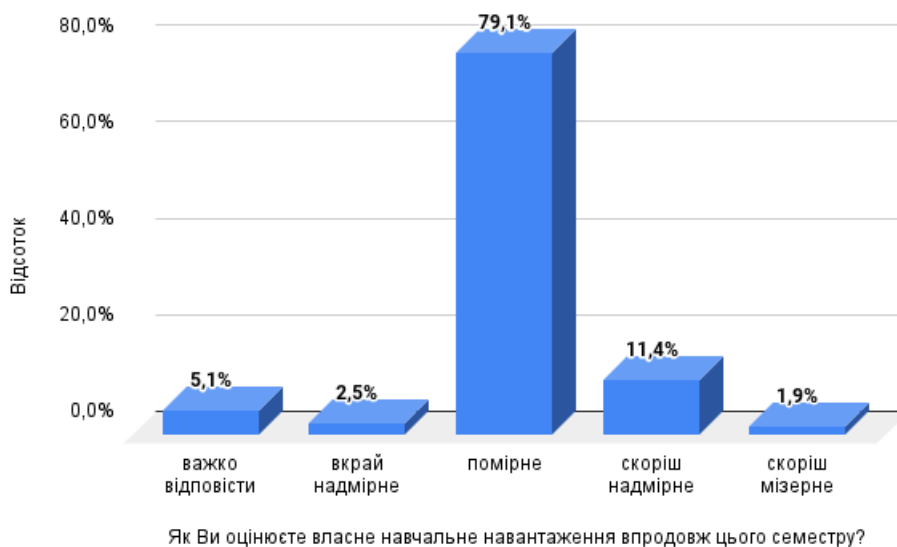

Рисунок 9 - Результати опрацювання відповідей респондентів (у відсотках).

Висновки

У моніторингу оцінювання здобувачами вищої освіти академічної доброчесності за освітньо-професійною програмою «Агроінженерія» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, як основних безпосередніх стейкхолдерів у системі внутрішнього забезпечення якості вищої освіти взяли участь понад 51% від загальної кількості здобувачів, що відповідно до чинних вимог є достатнім для репрезентативності вибірки. Найбільша кількість опитаних здобувачів з випускових курсів – понад 50%.

Аналіз результатів опитування здобувачів відображає

- високу якість освіти – понад 91% від загальної кількості зазначили рівень «дуже висока» 13,3% та «загалом достатньо висока» 78,5%;
- низький рівень можливої корупції в університеті, зокрема 96,8% респондентів заперечно відповіли про прояв будь-якого натяку на корупційні дії, а 96,8% здобувачів вищої освіти не володіють інформацією щодо існування можливості «купити» оцінку;
- дотримання доброчесності - в середньому 95,9% респондентів не здійснювали дій щодо питань недоброчесності в університеті. В той же час респонденти вказали, що «рідко»: готували шпаргалки для складання ПМК, екзаменів (11,4%); списували з власних конспектів на контрольних заходах (10,8%); завантажували матеріали з Інтернету, компілювали і здавали як власні (7,0%).

Щодо повтору тем на різних дисциплінах, 78,5% здобувачів вказали, що «взагалі не доводилось» зустрічати повтори тем на різних дисциплінах в

минулому навчальному році та 13,3% «скоріш не доводилось». Також 89% респондентів зазначили що в минулому навчальному році не доводилось писати однакових робіт для різних дисциплін.

Щодо питання проінформованості здобувачів про участь у заходах присвячених академічному письму/академічній доброчесності – 76% респондентів зазначили про те, що брали участь у таких заходах, 24% - не брали.

У зв'язку з вищенаведеними даними, з метою попередження та уникнення можливих проявів недоброчесності необхідно:

- кураторам академічних груп провести кураторські години з питань академічної доброчесності;

- викладачам навчальних дисциплін ознайомлювати здобувачів вищої освіти перед написанням курсових проєктів та кваліфікаційних робіт з Кодексом честі, Антикорупційною програмою ТДАТУ, Положенням про академічну доброчесність учасників освітнього процесу і Положенням про систему запобігання та виявлення академічного плагіату серед здобувачів вищої освіти в ТДАТУ;

- ширше інформувати здобувачів вищої освіти та наукових керівників про необхідність дотримання правил академічної етики та підвищення відповідальності за дотриманням норм цитування;

- гаранту освітньої програми провести моніторинг робочих програм освітніх компонент з метою запобігання повтору навчальної інформації;

- викладачам і надалі дотримуватися вимог об'єктивності, валідності та справедливості під час оцінювання та забезпечувати відкритість і прозорість проведення оцінювання рівня знань здобувачів;

- передбачити під час навчання використання онлайн платформ та цифрових інструментів з агроінженерії, які надаються в мережі Internet у вільному безкоштовному доступі з метою уникнення плати за завантаження;

- викладачам дисциплін посилити роботу щодо впровадження у навчальний процес освітніх платформ Coursera, Udemy, тощо.

Гарант ОПП «Агроінженерія»
першого (бакалаврського)
рівня вищої освіти, к.т.н., доцент

Іван ЧИЖИКОВ

Завідувачка відділу МЯОД ТДАТУ,
к.т.н., доцент

Радміла СКЛЯР